

θά τελειώσουν οί αιώνες κι όπου τὸ χιόνι σταματᾷ πρὶν γίνει σάβανο νεκροῦ.

“Όπου τελειώνει τὸ ψεύτικὸ φῶς καὶ χύνεται φῶς ἀληθινὸ κι ἀνέσπερο· φῶς ποὺ φωτίζει καινούργια ζωὴ μὲ νέους συντρόφους, καινούργιους φίλους, ἀλλοιώτικους ἀπὸ τοὺς παλιούς, ποὺ τὰ γλυκά τους λόγια σταλάζουνε στὴν ψυχὴ μου μῖσος κ' ἐχθρίση. Νὰ ζήσω θέλω σὲ κόσμῳ καινούργιο. Νέα θρησκεία νὰ πιστεύω. Καὶ νὰ λατρεύω δικό μου Θεό !”

— Κι ὁ διαβάτης χάθηκε. Εἶτανε ἡ στερνὴ σκιά ἀπ' αὐτὲς μοὺ μισοσβηστά χανόντανε σποῦ βοριά τὸ τρελλὸ πανηγύρι· ὁ στερνὸς αἰώνας ποὺ διάβαινε σκοπεῖς ἀπ' τὴ μεγάλη πύλη.

Καὶ ξάφνω, σὰν τὰ λόγια μὲ τὸν πόθο μου νὰ πήρανε σάρκα, ξανοίγω μὲς στὸ βαθὺ τρισκόταδο : φῶς, ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ φωτίζοντας. Ξανοίγω πῶς πολὺ καὶ βλέπω, ἀκόμα, καλύβι φτωχικὸ

Κάτι μὲ τραβάει σ' αὐτό. Μὰ πόσο μακριά μου! Τίχα θὰ τὸ φτάσω ;

— Μὰ ναί, τὸ θέλω ! Καὶ νάμε, ζύγωσα.

Γιὰ φῶς, τώρα, ξανοίγω ἄστρο μεγάλο, γλυκοχάραγμα, αὐγὴ, φωτοπλημύρα, ἥλιο ποὺ δὲ βασιλεύει. Φύσημα ἑλαφρὸ τῆς αὔρας παιγνιδίζει καὶ ζεστασιὰ γλυκεῖα παντοῦ σκορπιέται. Ἐνα στεφάνι ἀπὸ ἡμερα στοιχειὰ δλόγυρα μὲ κυκλώνει· πόσο πῶς διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα.

Καὶ νοιώθω, ἡ ζεστασιὰ π' ἀγκάλιασε τὸ κορμὶ μου, νὰ λυώνη μέσα μου ὅλα τὰ παλιά, ποὺ ἡ παγωνιά τὰ εἶχε κρουσταλλιάσει. Καὶ νοιώθω, στὴν ἀδειανὴ θέση τῶν πεθαμένων ποὺ κηδεύτηκαν, κάτι καινούργιο νὰ γεννιέται! Κάτι πῶς δυνατὸ ἀπ' τὸ βοριά καὶ τὸ χιόνι, πῶς δυνατὸ ἀπ' ὅ,τι βαθεῖά μου εἶχε ζήσει.

Μὴν εἶμαι γὰρ τὸ φτωχικὸ καλύβι, ποὺ μέσα μου ἀναψε καὶ καίει τὸ φῶς; Τὸ φῶς, ποὺ φωτίζει καινούργιο κόσμῳ, ἀληθινὴ ζωὴ, ἀνθρώπους ἄλλους, νέους συντρόφους, δικούς μου φίλους ;

• Ναί, καὶ καινούργιο βαθεῖά μου γεννιέται καὶ μέσα στὸ αἷμα μου ἀρροκυλάει μιὰ νέα πίστη.

“ὦ ! ναί μέσα μου γεννιέται ἕνας Θεός, αὐτός : ἡ Ἀγάπη.

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

Εἶτανε ὁ ἀγῶνας μας μεγάλος ἡ Ἑλλάδα εἶναι ὄνομα γλυκὸ καὶ δοξασιμὸν· μὰ ἐνῶ λέγαμε οἱ ἄλλοι πῶς ἡ Ἑλλάδα ἔχει μόνον παρελθόν, ἐμεῖς λέγαμε πῶς ἔχει μέλλον. Τέτοιος ὁ πόλεμός μας.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ “ΜΙΚΡΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΡΟΖΑ,, ΤΟΥ CHARLES BAUDELAIRE— XXXIII: ΜΕΘΑΤΕ ! 楚楚楚楚楚楚楚楚

Πρέπει νὰ εἶναι κανεὶς πάντα μεθημένος. Αὐτοῦ εἶναι ὅλα· εἶναι τὸ ζήτημα τὸ μόνον. Γιὰ νὰ μὴν αἰσιάνεστε τὸ βᾶρος τὸ φειχτὸ τοῦ Χρόνου, ποὺ σᾶς τσικίζει τοὺς ὤμους, καὶ σκύβετε στὴ γῆς, πρέπει νὰ μεθάτε ἀδιάνοχα.

Μὰ μὲ τί ; Μὲ κρασί, μὲ ποίηση ἢ μ' ἀρετὴ, — μ' ὅ,τι σᾶς ἀρέσει. Μὰ γὰ μεθάτε.

Κι ἂν καμιά φορὰ, στὰ σκαλοπάτια ἑνὸς παλατιοῦ, σ' ἑνὸς χαντακιοῦ τὴν πρσιναῖδα ἀπάνω, στὴ μαύρη μοναξιά τῆς κάμαρῆς σας, ξυπνήσετε, μισομεθημένοι, ἢ ξεμέθηστοι, ρωτήστε τὸν ἄνεμο, τὸ κύμα, τᾶστρο, τὸ πουλί, τὸ ρολοῖ, ὅ,τι φεύγει, ὅ,τι στενάζει, ὅ,τι κυλά, ὅ,τι τραγουδεῖ, ὅ,τι μιλάει, ρωτήστε τί ὥρα εἶναι· κι ὁ ἄνεμος, τὸ κύμα, τᾶστρο, τὸ πουλί, τὸ ρολοῖ, θὰ σᾶς ἀπαντήσουν· «Εἶναι ἡ ὥρα νὰ μεθήστε ! Γιὰ νὰ μὴν εἰσαστε οἱ βασιανισμένοι σκλάβοι τοῦ Καιροῦ, μεθάτε· μεθάτε ἀδιάνοχα. Μὲ κρασί, μὲ ποίηση ἢ μ' ἀρετὴ — μ' ὅ,τι σᾶς ἀρέσει.»

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΣΤΟΝ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΙΩΤΗ

Ἡ Φύση ἡ ἑλληνικὴ σὲ διέλεξεν ἡ ἴδια νὰ γίνεις ἡ χαρὰ μας καὶ σούδωκε τίς χάρες ὅλων μας, δίχως τὰ σφάρματά μας.

Τοῦ ξαναγεννημοῦ μας στάθηκες ἥρωας σεμνός. Σὰν καὶ νᾶχεις ἀπὸ τὴ φρόνηση ἑνὸς Νέστορα, μέσα στὸ κόρωμα τῆς μάχης,

εὐγενικός, πολυσυμπάθητος ἐπρόδηκες χαμογελώντας, μὲ πίστη γιὰ τὴ βέβαιη νίκη μας, καὶ πάντοτε νικώντας.

Οἱ Ἱστορίες σου οἱ Νησιώτικες, τοῦ γέρο-Δήμου σου οἱ Φυλλάδες, κι ὅλα σου τὰ ἔργα — τοῦ πνευματικοῦ τοῦ κήπου μας περιπλοκάδες.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΪΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12.50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (δρ. την τριμηνία).—Κανένας δε γράφεται συντρομητής α δεν προπληρώσει την συντρομή του.

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περιουσιμμένα φύλλα πουλιούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κισκία, και στις επαρχίες σ' όλα τα πρακτορεία των Εφημερίδων.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Γ.

Ἄς υποθέσουμε πὼς τὸ Τριπολιτικο ζήτημα καὶ τὸ Κρητικὸ λύθηκαν. Τάχα μ' αὐτὸ θὰ ἡσυχάσει ἡ Τουρκία; Ὅχι βέβαια. Τὰ πολλὰ ἔθνη ποὺ εἶναι συσσωματωμένα μέσα της, ἔσο πὺδ καθαρὰ καταλαβαίνουν τὸν ἑαυτὸ τους, καὶ ἔσο δὲ βρίσκουν στὸ Τούρκικο κράτος μέσα τοὺς ἄλλους ποὺ τοὺς χρειάζονται γιὰ νὰ προκόψουν πὲς κάθε εἶδος προκοπῆς, τόσο γίνονται πὺδ ἐχθρικά πρὸς τὸ κράτος αὐτὸ καὶ πρὸς ἐκείνους ποὺ τὸ διαφεντεύουν, τόσο ριζοῦν μέσα τους καὶ θεριεύουν οἱ χωριστικοὶ πόθοι. Τοῦτο γίνεται πολὺ περισσότερο τώρα παρά, ἄς ποῦμε στὸ 17ο καὶ στὸ 18ον αἰῶνα, γιὰτὶ στὸ ἀναμεταξὺ ἔχουν σχηματιστεῖ, στὸ 19ο, κράτη ἐθνικὰ γύρω στὴν Τουρκία καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια της τὰ σπλάχνα βγαλμένα. Τὰ μισὰ ἔθνη ἀπὸ τὰ ἔσα ἔχουν ἀπομείνει μέσα στὸ Τούρκικο τὸ κράτος ἔχουν «ἀδελφοὺς ἐλεύτερους» καὶ ἔσο βλέπουν πὼς ἐκεῖνοι εἶναι ἀνεξάρτητοι πολιτικῶς καὶ αὐτόνομοι, τόσο τοὺς ἔρχεται καὶ αὐτῶν ἡ ὄρεξη νὰ γίνων ὡς καὶ κείνους. Ἡ τυραννία δὲν εἶναι τώρα περισσότερο καὶ βαρύτερη στὴν Τουρκία παρ' ἔσο εἶτανε στοὺς περασμένους αἰῶνες. Εἶναι μάλιστα ἀληθινὰ πολὺ ἐλαφρύτερη, μὰ ἴσια ἴσια γι' αὐτὸ καὶ πὺδ ἀνυπόφορη, γιὰτὶ μὲ τὸ νὰ μὴ βαραίνει τόσο πὺδ ἐπάνω τους, τοὺς δίνει τὴν ἐλπίδα πὼς μποροῦν νὰ

τὴν ξεφορτωθοῦν εὐκολότερα καὶ ἔτσι δὲν τὴν ὑποφέρουν τόσο ἡσυχὰ καὶ ὑπομονετικά.

Ὡς τόσο αὐτὲς οἱ χωριστικὲς τάσεις πρῶτ' ἀπ' ὅλα δὲ φανερόνται τὸ ἴδιο δυνατὲς σ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Τουρκίας, εἴτε γιὰτὶ σ' ὅλα δὲ μορφώθηκε μὲ τὴν ἴδια ἔνταση ἡ ἐθνικὴ συνείδηση, εἴτε γιὰτὶ ὅλα δὲν ἔχουν γειτονικοὺς «ἐλεύτερους ἀδελφοὺς» ποὺ νὰ τοὺς χρησιμεύουν γιὰ παράδειγμα πὺδ νὰ τραβάει. Ἐπειτα αὐτὲς οἱ τάσεις σ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Τουρκίας μποροῦσαν κάμποσο νὰ ἐξουδετερωθοῦν μὲ καλλίτερος ἔρους ζωῆς μέσα στὸ ἴδιο τὸ Τούρκικο τὸ κράτος.

Αὐτὸ λοιπὸν ἴσια ἴσια θὰ ἔπρεπε ἡ Τουρκία νὰ μπορέσει νὰ καταφέρει, νὰ δώσει δηλαδὴ στοὺς λαοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας καλλίτερος ἔρους ζωῆς, καλλίτερη διοίκηση, καὶ ἔταν λέγω καλλίτερη διοίκηση ἐννοῶ ἐθνικὴ ἀναγνώριση καὶ δικαιοσύνη καὶ ἰσότητά ἔσο γίνεται πὺδ ἀμερόληπτη.

Καὶ ἄς πάρουν παράδειγμα οἱ Τούρκοι τὴν Αὐστρία. Καὶ κεῖ ὑπάρχουν, ἄς ποῦμε, Σέρβοι, μὰ οἱ Σέρβοι τῆς Αὐστρίας ἔυτε τῶρα καὶ ποτὲ μὲ τὸ νοῦ τους νὰ συγχωνευτοῦν μὲ τὸ βασίλειο τῆς Σερβίας, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα οἱ Σέρβοι τῆς Παλιάς Σερβίας στὴν Τουρκία κάνουν τὸν κόσμον ἄνω κάτω γιὰ νὰ κολλήσουν τὸν τόπο τους καὶ τὴν ὑπαρξή τους στὸ Σερβικὸ βασίλειο. Οἱ Σέρβοι τῆς Αὐστρίας δὲν ἔπαψαν νὰ εἶναι Σέρβοι ἔσο καὶ νὰ βρίσκονται συσσωματωμένοι μὲ τὴν Αὐστρία. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς αὐθυπαρξίας τὸ ἐξασκοῦν ὀλόκληρο στέλλοντας βουλευτὲς Σέρβους στὴν Αὐστριακὴ βουλὴ καὶ ἔχοντας τοπικὴ διαίτα δική τους, παιδεία σερβικὴ, τὴ σερβικὴ γλῶσσα στὰ δικαστήρια καὶ στὴ διοίκηση καὶ ἄλλα τέτοια. Μόνον ποὺ δὲν ἔχουν πολιτικὴ αὐθυπαρξία, μὰ δὲν τοὺς νοιάζει καὶ πολὺ, ἀφοῦ μὲ τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπολαβαίνουν (ἐθνικὴ αὐθυπαρξία καὶ ἰσοπολιτεία), ζοῦν καὶ προκόπτουν ἔσο μποροῦν ὡς κοινωνία καὶ ὡς ἔθνος.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔπρεπε νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ Τούρκοι, καὶ θὰ τὸ μιμηθοῦν σίγουρα ἂν εἶναι ἄξιοι νὰ διατηρήσουν τὸ κράτος τους. Ἀλοιῶς θὰ γίνων χίλια κομμάτια. Καὶ ὡς τώρα τουλάχιστο δὲν τὸ ἀπόδειξαν. πὼς εἶναι ἄξιοι νὰ κυβερνήσουν τὸν τόπο τους ὅπως κυβερνᾷ τὸ δικό της ἡ Αὐστρία. Φιλελεύτερο πολίτευμα διάλεξε νὰ πάρει καὶ ἡ Τουρκία ἀπὸ τὰ 1908, μὰ γιὰ νὰ εἶναι ἀληθινὰ φιλελεύτερο ἔπρεπε νὰ φανερώσει καὶ πρὸς τὰ ἔθνη τῆς φιλελεύτερο πνεῦμα, ἐνῶ βλέπουμε ὀλοῦτελα τὸ ἀντίθετο πὼς κάνει. Καὶ κείνα τὰ δικαιώματα αὐθυπαρξίας καὶ κάποιας ἐθνικῆς αὐτοδιοικήσεως ποὺ εἶχαν καὶ μὲ τὴν ἀπολυταρχία τὰ ἔθνη καὶ αὐτὰ τὰ πολεμᾷ. Ὅχι νὰ τοὺς δώσει καὶ πολιτικὰ δι-

κaiώματα ίσα με κείνα που έχουν οι Τούρκοι. Το φιλελεύτερο πολίτευμα έπρεπε πρώτα πρώτα να αναγνωρίσει και να επικυρώσει τα εθνικά δικαια που τόσους αιώνες με τον τύπο των «προνομίων» αναγνώριζαν οι απολυταρχικοί Σουλτάνοι, και έπειτα να παραχωρήσουν, όπως το γράφει δα και το δθωμανικό σύνταγμα, και ίσα πολιτικά δικαιώματα σ' όλα τα έθνη αδιάφορο τι θρησκεία και τι γλώσσα έχουν.

Ίσως το νέο κόμμα που σχηματίστηκε φανερί πιδ έξυπνο δηλαδή πιδ πολιτικό και δώσει σ' όλα τα έθνη της Τουρκίας εκείνο που τους ανήκει (εθνική αυθυπαρξία), και κείνο που γράφει το σύνταγμα (ισοπολιτεία)

Στο πρώτο μου άρθρο για τη «θέση της Τουρκίας» μπορεί κανένας που δέν καλοξέρει τα πράματα της Ανατολής να βρει μίαν αντίφαση. Λέγω δηλαδή στην αρχή πως οι Νεότουρκοι του κοιμάτου σά φιλελεύτερο κόμμα που ήθελε να είναι, μπορούσε να στηρίξει την Τουρκία αντί να τη σείσει. Και παρακάτω λέγω πως το νεοσύστατο κόμμα έπειδή έχει *συντηρητικά* στοιχεία μέσα του παρουσιάζει περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας. Όποιος όμως καλοξέτασε τα πράματα τα ανατολικά, εύκολα θα ξεδιαλύνει τι ήθελα να πω μ' αυτές μου τις φαινομενικά αντιφατικές βεβαιώσε. Το συνταγματικό πολίτευμα είτε το διαφεντεύουν φιλελεύτερα κόμματα είτε το κυβερνοούν συντηρητικά, είναι αναγκαστικά πιδ φιλελεύτερο από την απολυταρχία των Σουλτάνων. Άλλά στην Τουρκία ενώ το αληθινά φιλελεύτερο κόμμα θα έπρεπε να αναγνωρίσει στα έθνη της αυθυπαρξία και ισοπολιτεία, το συντηρητικό θα περιορίζουνταν να αναγνωρίσει μόνο το πρώτο και σιγά σιγά, ύστερα από πολλά παλέματα και ανταγωνισμούς, και το δεύτερο ίσως. Και αυτό θα ήταν καλλίτερο παρά να διοικεί την Τουρκία ένα ψευτοφιλελεύτερο κόμμα σαν το κοιμάτο που δέν είναι άλλο παρά μιά απολυταρχική ολιγαρχία χειρότερη και από την ίδια απολυταρχία των Σουλτάνων, γιατί ενώ το απολυταρχικό πολίτευμα ποτέ δέν έπαψε να αναγνωρίζει την εθνική αυθυπαρξία και κάποια εθνική αυτοδιοίκηση, όσο και να μη θέλησε να δώσει πολιτικά δικαιώματα στα άτομα του έθνους που κυριαρχούσε και στα άλλα έθνη που αναγνώριζε, το ολιγαρχικό πολίτευμα των Νεοτούρκων προσπάθησε και προσπαθεί και τώρα ακόμα με τυραννικές μονοκοντυλιές να σβύσει τις εθνικές διαφορές, να ισοπεδώσει τα έθνη (πράμα αδύνατο) και να μην παραχωρήσει κίολα και στα άτομα των ισοπεδωμένων έθνων, ούτε και σ' όλα τα άτομα του έθνους που κυριαρχεί, τα πολιτικά δι-

κaiώματα που ή ολιγαρχία τα κρατεί για λογαριασμό της μόνο.

Μ' ένα συντηρητικό κόμμα στα πράματα θα απόμεναν στα έθνη εκείνα τουλάχιστο τα δικαιώματα που είχαν και τον καιρό της απολυταρχίας των Σουλτάνων, ενώ με το τωρινό ψευτοφιλελεύτερο κοιμάτο όχι μόνο άλλα δικαιώματα (τα πολιτικά) δέν απόχτησαν τα έθνη, μα ούτε και κείνα που πρώτα τα είχαν εξασφαλισμένα, τώρα δέν τα απολαβαίνουν ελεύτερα.

Το χειρότερο πολιτικό λάθος των Νεότουρκων του κοιμάτου δέν είναι που δίνουν ισοπολιτεία στους λαούς παρά πως ύπονομεύουν και τις εθνικές ελευτερίες.

Και επειδή το νέο κόμμα, που κι αυτό λέγεται φιλελεύτερο, θα είναι συντηρητικό τουλάχιστο όσο για την εξακολούθηση της αναγνώρισης των εθνικών ελευτεριών, γι' αυτό τα έθνη της Τουρκίας μ' αυτό το κόμμα θα έχουν συμφέρο να συνεργαστούν και αυτό να φέρουν στην εξουσία, μήπως αυτό καταφέρει και βαστάξει την Τουρκία σαν κράτος εξασφαλίζοντας την προκοπή κάθε ομάδας εθνικής και κάθε ατόμου. Και όταν το κάθε άτομο ιδεί χαίρι από την Τουρκία, ως είναι βέβαιαι οι Τούρκοι πως δέ θα παρασέρνεται πιά τόσο εύκολα από εθνικά ιδανικά, ούτε θα γυρεύει διαζύγιο από το κράτος το Τούρκικο, ούτε αυτό το ίδιο το άτομο ούτε ή εθνική ομάδα που ανήκει.

ΙΔΑΣ

Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (*)

Β. ΕΣΟΔΑ

Αυτά είναι με ελικρίνεια και μετριοφροσύνη ύπολογισμένα κατ' αντίθεση προς την παλαιότερη συνήθεια να παρασταίνονται έξογκωμένα. Τα έσοδα από έμμέσους φόρους και ιδίως τελωνειακούς δασμούς λογαριάζονται κατά 4.900.000 δρχ. λιγώτερο και αυτό οφείλεται κυρίως στην ελάττωση του δασμού της ζάχαρης, ύποθέτουμε όμως ότι εδώ ή μετριοφροσύνη και ή ελικρίνεια μετεδλήθη σε απαισιοδοξία, ότι δηλ. μπορούσαν να σημειωθούν τα έσοδα από τελων. δασμούς σε μεγαλύτερο ποσό, μάλιστα όταν λάβουμε ύπό σημείωση το δρόμο που πήραν προς τα επάνω τα έσοδα αυτά τον τελευταίο καιρό και το χτύπημα που θα ύποστη το λαθρεμπόριο της ζάχα-

(*) Η άρχή στο παρασμένο φύλλο.